

پایداری اجتماعی در خیابان های شهری با ایجاد حس تعلق

فاطمه جعفری ماتک^{۱*}

۱- کارشناس ارشد معماری (گرایش معماری)، دانشگاه آزاد
اسلامی واحد تهران مرکز - تهران نیرومویی خ اول فرعی
۱۰۳۰ پلاک ۲۲ واحد ۲

پست الکترونیکی: jafari.matak@gmail.com

چکیده

خیابان بعنوان یکی از اصلی ترین فضاهای عمومی شهر، از گذشته همواره محل تعاملات اجتماعی انسان بوده است. این در حالی که امروزه دیده می شود این فضای باز جمعی، بصورت مکانی در آمده که فقط انسانها را بصورت توده در کنار هم قرار می دهد و به جای گروه های اجتماعی هدفمند، انبوهه ای از افراد تشکیل می شوند که در کنار هم قرار گرفتن آنها فقط ازدحام و شلوغی و هرج و مرج در پی دارد. بنابر این در چنین شرایطی افراد برای رسیدن به حداقل آرامش از جمع فرار کرده به خانه پناه می برند. لذا پایداری در محیط های جمعی یکی از مسایلی است که باید به آن توجه بیشتری شود. پایداری می تواند از طریق سه مؤلفه اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی در کنار یکدیگر به تعادل برسد. دو مؤلفه اقتصادی و زیست محیطی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است، اما به وجه اجتماعی توسعه توجه کمتری شده است. در پژوهش حاضر، با نگاه به خیابان بعنوان یک فضای جمعی در دوره های مختلف، ابتدا مشکلات آن بررسی، و سپس با تجزیه و تحلیل یافته ها، عوامل مؤثر بر پایداری اجتماعی با رویکرد ایجاد حس تعلق، برای خیابانها استخراج گشته و در نهایت راهکار هایی ارائه شده است. با توجه به نظری بودن موضوع پژوهش، روش تحقیق بصورت اسنادی و بررسی متون بوده و عمده ترین منابع مورد استفاده کتابها و مجلات تخصصی، طرح های پژوهشی مرتبط و استفاده از شبکه جهانی اطلاع رسانی می باشد. سرانجام اینکه با توجه به ماهیت داده های تحقیق، شیوه پژوهش کیفی می باشد. با مروری بر ادبیات تخصصی مرتبط با فضاهای عمومی شهری مشخص می گردد که بدلیل گستردگی موضوع، عوامل گوناگون و در عین حال متفاوتی بر ایجاد حس تعلق در خیابان تاثیر گذار می باشند که در اینجا تنها می توان عمده ترین ویژگی های تاثیر گذار با ملاحظات پایداری، و با رویکرد تقویت تعاملات اجتماعی را در نظر گرفت.

واژه های کلیدی: فضای باز عمومی، پایداری اجتماعی، خیابان ،
حس تعلق

۱- مقدمه

خیابانها مهمترین، حساسترین و بیشترین فضاهای عمومی یک شهر را تشکیل می دهند. خیابانها در حقیقت فضاهای عمومی شهر هستند که با ایجاد ارتباط بین بخش ها و فعالیت های مختلف یک شهر همانند شریانها در بدن، آن را زنده و پویا نگه می دارند. خیابانها بعنوان فضاهای باز عمومی و شهری از دیر باز مکانی برای